УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум: 9.1.2020.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију.

На основу члана 127 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду и члана 40 Закона о високом образовању, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 3. 12. 2019. године донело је одлуку којом је именована комисија за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је мср Драгана Савин пријавила под насловом: *Славистичко дело Димитрија Ђуровића*.

2. Састав комисије.

1. Академик Предраг Пипер, редовни професор, датум избора у звање: 1991.
Филолошки факултет Универзитета у Београду
Ужа научна област: Русистика

2. Др Марија Стефановић, ванредни професор, датум избора у звање: 16.11.2017.
Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду
Ужа научна област: Русистика

3. Др Зоран Ранковић, редовни професор, датум избора у звање: 2017.
Православни богословски факултет Универзитета у Београду
Ужа научна област: Палеославистика

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Драгана (Драгомира) Савин рођена је 1.10.1976. у Новом Саду, где је завршила основну школу, гимназију и Филозофски факултет. Групу за руски језик и књижевност уписала је 1995. на Филозофском факултету у Новом Саду, где је дипломирала 2000. као први и најбољи студент те генерације са просечном оценом 9,08. Године 1999. добила је награду Матице српске као најбољи студент завршне године славистике на предлог Катедре за руски језик и књижевност уз најбоље студенте других катедри друштвених усмерења.

У току школске 2002/2003. имала је реализованих неколико уговора о раду на радном месту секретара Одсека за славистику Филозофског факултета, али је целу школску годину волонтирала и у настави – држала је вежбе из изборних предмета Руски 1 и 2 (почетни ниво).

Од 2003. до 2007. радила је као професор руског језика у Основној школи „Душко Радовић“ у Новом Саду, у то време била је и спољни сарадник Одсека за славистику у извођењу практичне наставе из предмета Методика наставе руског језика, као и сарадник у организовању и полагању државних испита, који су се полагали у Основној школи „Душко Радовић“.

Године 2006. на предлог Славистичког друштва Србије добила је награду за допринос у настави руског језика.

Од 2007. до данас је запослена у Институту за ратарство и повртарство у Новом Саду, као сарадник за опште послове са преводилачким и административним задужењима.

Академске 2016/17. године уписала је докторске студије на Филолошком факултету у Београду на групи „Језик“.

Од страних језика поред руског, служи се енглеским, ниво Б2 (поседује међународни сертификат) италијанским - ниво А2, немачки - ниво А1. Оспособљена је за коришћене стручне литературе на словенским језицима, посебно на русинском и бугарском.

Рад у часописима:

Одлуком Научног већа Института за ратарство и повртарство од 2011. до 2015. била је технички уредник часописа Селекција и семенарство, од 2019. рецензира лингвистичке и етнолингвистичке радове за часопис Ратарство и повртарство на енглеском језику.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

З.К. Тарланов. Становление типологии русского предложения в ее отношении к этнофилософии. *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* 2001, vol. 44, бр. 1-2, стр. 310-314 (Драгана Савин, приказ књиге).

Савин, Драгана, Мирич, Душанка. Социолингвистический аспект сопоставительного метода в „Грамматике русского языка“ Р. Кошутича. *Русский язык на рубеже тысячелетий. Материалы международной студенческой конференции*, 20-21 ноября 2001 года, Иваново 2002, стр. 118.

Савин, Драгана. „Пољопривредна терминологија на руском језику на примеру Института за ратарство и повртарство Нови Сад“. *Селекција и семенарство*. Vol XX, број 2, (2014): 33-36.

Савин, Драгана. „Пољопривредна лексика из области оплемењивања сунцокрета – еквиваленти на српском, руском и енглеском језику“. *Селекција и семенарство*. Vol XX, 2015, број 1, 57-64.

Савин, Драгана. „Русини у Војводини - установе културе“. *MELISSA*, 2 (2017): 113-136. (Транскултуралност и библиотеке. 2 / 16. Међународна научна конференција MELISSA, Београд, 29. септембар – 1. октобар 2017. ; уредници Александра Вранеш, Љиљана Марковић ; [превод Марина Милошевић]).

Савин, Драгана. „Хришћанска назаренска заједница у Србији“. *MELISSA*, 2 (2017): 201-216. (Транскултуралност и библиотеке. 2 / 16. Међународна научна конференција MELISSA, Београд, 29. септембар – 1. октобар 2017. ; уредници Александра Вранеш, Љиљана Марковић ; [превод Марина Милошевић]).

Ксенија Кончаревић, Слободанка Перкучин, Марија Марковић, Митра Рељић. ИСТОРИЈА РУСКОГ КЊИЖЕВНОГ ЈЕЗИКА (црквенословенско-руска преплитања), Београд: Јасен, 2016. *Славистика* XXI, 2017. 463-467. (Драгана Савин, приказ књиге).

Савин, Драгана. „Пољопривредна струка и најчешће грешке у писању". *Језик данас*, година XIV, број 11, (2018): 22-24.

Велькович, Жарко, Савин, Драгана. ВОЗМОЖНЫЙ ФРАКИЙСКИЙ ГИДРОНИМ - *БУСУР* НА ТЕРРИТОРИИ ПЛЕМЕНИ ТРИБАЛЛОВ В ВОСТОЧНОЙ СЕРБИИ. *Балканско езикознание (Linguistique Balkanique)*, Vol. 57 (2018), issue 2, pp 235-238.

Ксенија Кончаревић, ЈЕЗИК И РЕЛИГИЈА: ПОЈМОВНИК ТЕОЛИНГВИСТИКЕ. Београд: Јасен, 2017. *Славистика* књ. XXII, св. 2, 2018, 260-262. (Драгана Савин, приказ књиге).

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидаткиња Драгана Савин испуњава све услове за израду докторске дисертације. Положила је све испите на докторским студијама са високим оценама, а чланке и приказе је објављивала у релевантним часописима и зборницима у земљи и иностранству.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложена др Ксенија Кончаревић, редовни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за славистику.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

КОНЧАРЕВИЋ, Ксенија и Дара Дамљановић. *Настава и методика наставе руског језика у Србији у XIX и XX веку: прилози за историју*, Београд: Славистичко друштво Србије, Чигоја штампа 2010, 310 стр. ISBN 978-86-7558-725-5

„Рецепција дела Радована Кошутића у послератној русистичкој лингводидактици код Срба (о шездесетогодишњици смрти) “, *Славистика*, књ. 14 (2010) 323-335.

„Културолошки садржаји у најстаријој српској хрестоматији за учење руског језика (*Руска читанка* Ј. Павловића из 1873)“, [У зб.]: Љ. Суботић, И. Живанчевић-Секеруш (уред.), *Пети међународни интердисциплинарни симпозијум ‘Сусрет култура’*, књ. I (Философски факултет Универзитета у Новом Саду, Нови Сад, 1.12.2009), Нови Сад: Философски факултет 2010, 205-211.

„Најстарији уџбеник руског језика за српске православне богословије – историјски контекст и савремена перспектива валоризације (*Учитељ руског језика* Алимпија Васиљевића из 1862. и 1871)“, [У:] Б. Шијаковић (уред.), *Српска теологија у двадесетом веку: Истраживачки проблеми и резултати*, књ. 9, Београд: Православни богословски факултет 2011, 216-241.

„Вклад представителей русской диаспоры в практику составления учебников по русскому языку для сербской аудитории“, [В сб.:] Б. Станкович (ред.), Русская диаспора и изучение русского языка и русской культуры в инославянском окружении. Международный научный симпозиум (Белград, 1-2 июня 2011), Белград: Славистическое общество Сербии, 2012, 255-

„Семь десятилетий послевоенной сербской русистики“, *Филологические науки*, 5 (2015), 102-109.

„Русский язык в Сербии: традиции и современность“, у: П. Пипер, К. Кончаревич (ред.), „Русский язык в исследованиях сербских славистов“, Белград: Филологический факультет Белградского университета 2015, 15-33.

„Јубилеј наше прве катедре за проучавање стране филологије: сто четрдесет година београдске славистике“, у: К. Кончаревић (уред.), „Универзитетска славистика: традиције,

савремено стање, перспективе“. Међународни научни зборник поводом 140 година Катедре за славистику Београдског универзитета = „Университетская славистика: традиции, современное состояние, перспективы“. Международный сборник научных статей, посвященный 140-летию Кафедры славистики Белградского университета, Београд: Филолошки факултет Београдског универзитета, 2017, 11-24.

„Најстарије хрестоматије руског језика за Србе – историјски контекст и савремена перспектива валоризације (*Руска читанка* Ј. Павловића из 1873. и *Руска читанка за Велику школу* из 1879. П. Кулаковског)“, у: К. Кончаревић (уред.), „Универзитетска славистика: традиције, савремено стање, перспективе“. Међународни научни зборник поводом 140 година Катедре за славистику Београдског универзитета = „Университетская славистика: традиции, современное состояние, перспективы“. Международный сборник научных статей, посвященный 140-летию Кафедры славистики Белградского университета, Београд: Филолошки факултет Београдског универзитета, 2017, 59-70.

„Лексикографско дело Димитрија Ђуровића“. *Научни састанак слависта у Вукове дане,* књ. 47/1 (2018), 451-460.

Комисија сматра да проф. др Ксенија Кончаревић испуњава све услове за ментора предложене докторске дисертације, за област *РУСИСТИКА, СЛАВИСТИКА (ИСТОРИЈАТ) - ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ*.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

1. ОЦЕНА ФОРМУЛАЦИЈЕ НАЗИВА ТЕЗЕ (НАСЛОВА).

Комисија закључује да је предложени назив тезе *СЛАВИСТИЧКО ДЕЛО ДИМИТРИЈА ЂУРОВИЋА* прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. ОЦЕНА ПРЕДМЕТА (ПРОБЛЕМА) ИСТРАЖИВАЊА.

Предмет ове докторске дисертације јесте славистичко дело др Димитрија Ђуровића, нашег значајног русисте, који је своја најзначајнија дела написао између два светска рата. Димитрије Ђуровић је рођен је у селу Петрово Копито код Даниловграда 29. октобра 1882, а страдао је у логору смрти Маутхаузен 1945. године пред сам крај рата. Школовање је започео у Даниловграду, а као таленат добија руску стипендију да гимназију учи у Новгороду. Након завршетка гимназије 1903. године, наставља студије словенске филологије и упоредне граматике индоевропских језика у Москви, а затим у Прагу, Лајпцигу и Петрограду, завршава их 1907. У Петрограду ће 1912. магистрирати, да би након годину дана и докторирао на тему *Говоры общеславянского языка.* После докторирања упућен је од стране Руске академије наука на студијски боравак у Немачку, Француску и у Далмацију ради проучавања народних обичаја и језика тамошњег становништва. Димитрије Ђуровић почиње да ради одмах након завршетка студија, 1908. године, најпре у Варшави, као професор гимназије и предавач на Педагошким курсевима при тамошњем Универзитету. После евакуације из Варшаве, у ратном вихору 1915. прелази са породицом у Кијев, где на Универзитету држи курсеве *Фонетика црквенословенског језика* и *Препород код Словена почетком XIX века* (1915–1916). После Кијева, Ђуровић се евакуише у Одесу, где наставља своју професорску делатност, а године 1920. долази са породицом у Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца, где добија посао предавача руског језика на Философском факултету у Скопљу. Због опасности од маларије која је харала у оним крајевима, напустио је својом вољом ову дужност и прешао најпре у Улцињ 1923, где се запослио као професор и директор гимназије, а после тога је радио као гимназијски професор у Алексинцу,

Суботици и у Бачком Петровцу. У Београд долази 1927. где добија посао професора Државне трговачке академије, средњошколске установе, у Земуну. Од новембра 1927. до краја академске 1929/30. Ђуровић предаје руски и црквенословенски језик у својству хонорарног наставника на Православном богословском факултету у Београду, потом од 1930. до 1937. Ђуровић предаваје руски језик на Војној академији у Београду. Због политичких разлога 1937. био је ухапшен и изведен пред Суд за заштиту државе, иако није осуђен, превремено је пензионисан. Од 1938. хонорарно предаје руски језик на Високој економско-комерцијалној школи. Године 1942. је ухапшен од стране Специјалне полиције и одведен у Бањички логор, да би одатле био депортован за злогласни концентрациони логор Маутхаузен, где је мученички окончао живот у крематоријуму неутврђеног дана априла/маја 1945. године, пред сам крај рата.

Димитрије Ђуровић је писао радове из палеославистике на почетку свог научног рада а касније се усмерио на друге теме: на дидактичну литературу неопходну за педагошки рад у средњошколским и високошколским установама у којима је радио, а потом и на научно-популарне чланке о књижевним, митолошким и културолошким темама. Бавио се и превођењем са руског језика, писао је приказе као и поезију.

Радови:

Радови на руском језику: *Говоры общеславянского языка (с лингвистической картой),* Варшава, 1913; *Литература как особый способ познавания мира,* Киев, 1917.

Монографије публиковане у Србији: *Студија о српској народној лирици,* Скопље, 1922; *Из историје књижевног препорода,* Суботица, 1927; *Народност старо-црквенословенског језика,* Београд, 1928; *Народне умотворине,* Београд, 1931; *Руски књижевни језик,* Београд, 1931; *Речник руско-српскохрватски са граматиком руског језика,* Београд, 1936 (прво издање), 1946 (друго, постхумно објављено репринт издање) и 2000. (треће фототипско у издању издавачке куће „Дерета“).

Ђуровићеве студије и публицистика објављени у нашим часописима:

У часопису **Мисао**, Београд: *Преглед теорија о постанку мита.* – Мисао, Београд, 1923, књ. XII, св. 7-8, стр. 1193-1199; књ. 13, св. 1, стр. 1275-1286; *Бранко Радичевић као производ духа словенске расе.* – Исто, 1924, књ. XVI, св. 8, стр. 1102-1111; *О пореклу песама бугарштица с етимолошког гледишта.* – Исто, 1924, књ. XVI, св. 9; *Марко Краљевић као измишљени народни јунак.* – Исто, 1925, књ. XVII, св. 3-4. Часопис **Књижевни Север**, Суботица: *Петар Петровић Његош као уметник народњак.* – Књижевни Север, Суботица, 1925, књ. I, св. 1, стр. 250-253; *Значај Ђура Даничића у историји југословенске научне мисли.* – Исто, 1925, књ. I, св. 8, стр. 293-296. Часопис **Просветни гласник**: *О пореклу словенског писма.* – Просветни гласник, Београд, новембар 1927, стр. 129-147. Часопис **Светосавље**, Београд: *Култура без социјалне правде и хришћанство.* – Светосавље, Београд, 1932, бр. 1, стр. 49-52; *Народњачко-славенофилска Русија.* – Исто, 1933, бр. 2, стр. 105-114; *Свет са верским и друштвеним идеалом и свет са политичко-економским теоријама и мртвим душама.* – Исто, 1933, бр. 2, стр, 6-10; *Петар II Петровић Његош и А. С. Пушкин.* – Исто, 1934, бр. 2, стр. 111-113. **Богословље,** Београд: *Народност староцрквенословенског језика.* – Богословље, Београд, 1928, бр. 3, стр. 223-232; бр. 4, стр. 280-312; *Улога црквенословенског језика у стварању уметничких метафора у нашој народној поезији.* – Исто, 1928, бр. 3, стр. 42-52. **Летопис Матице српске**, Нови Сад: *Јован Јовановић Змај као песник словенске емоционалности.* – Летопис Матице српске, Нови Сад, 1933, бр. 1, стр. 7-14. **Народна одбрана**, Београд: *Главна етапа живота Русије.* – Народна одбрана, Београд, 1930, бр. 42, стр. 666-667; бр. 43, стр. 680-681; бр. 44, стр. 697-699; бр. 48, стр. 765-767; бр. 50, стр. 794-796; 1931, бр. 3, стр. 41-43; *Идеје водиље у животу нашег народа.* – Исто, Београд, 1930, бр. 39, стр. 610-612; бр. 40, стр. 632-633; бр. 41, стр. 647-651; бр. 42, стр. 660-662; бр. 43, стр. 675-676; бр. 44, стр. 690-691; бр. 46, стр. 722-724; бр. 47, стр. 742-745; бр. 48, стр. 762-764; бр. 49, стр. 775-777; бр. 51, стр. 908-810; бр. 52, стр. 821-823; 1931, бр. 1-2, стр. 10-11; бр. 5, стр. 71-72; бр. 8, стр. 93-84; *Из божићних обичаја.* – Исто, Београд, 1931, бр. 1-2, стр. 11; *Морални препород.* – Исто, Београд, 1931, бр. 1-2, стр. 15-16; *Из извора народне мисли. Поводом критике приповедака Мићуна Павићевића.* – Исто, Београд, 1931, бр. 1-2, стр. 30-31;

Значај просвећености у усавршавању друштвеног живота. – Исто, Београд, 1931, бр. 4, стр. 52; *Ф. М. Достојевски.* – Исто, Београд,, 1931, бр. 7, стр. 99-100; *Достојевски и нова Русија.* – Исто, Београд, 1931, бр. 7, стр. 106-107; *Два генија Словенства о јединству духа наше расе.* – Исто, Београд, 1931, бр. 8, стр. 127-128; *Интелигенција у улози онемелог Захарије и духомрсци у улози интелигенције.* – Исто, Београд,, 1931, бр. 10, стр. 155-156; *Како се читају народне умотворине.* – Исто, Београд, 1931, бр. 11, стр. 172-173; *Легенда о скамењеним витезовима.* – Исто, Београд, 1931, бр. 12, стр. 192-193; *Хладна обредност и жива вера.* – Исто, Београд, 1931, бр. 15-16, стр. 239-241; *Ускршња ноћ. Прича из доба Нерона од Емила Жебара.* – Исто, 1931, бр. 15.16, стр. 248-249 [превод]; *Бесмртност духовних творевина.* – Исто, Београд, 1931, бр. 17, стр. 269-270; *Једна страница из историје словенског препорода.* – Исто, Београд,, 1931, бр. 19, стр. 299-300; *Из филозофије наше народне поезије.* – Исто, Београд, 1931, бр. 20, стр. 315-316. Часопис **Пут**, Београд: *Црквенословенски језик као огледало словенске културе и цивилизације.* – Пут, Београд, 1933, бр. 1, стр. 3-14; *Једна страница из словенске митологије осенчена хришћанством.* – Пут, Београд, 1933, бр. 3, стр. 132-135; *Митски елементи у светлости хришћанства у песми „Цар Лазар се приволева царству небеском“.* – Пут, Београд, 1933, бр. 1, стр. 280-286. Часопис **Гласник Југословенског професорског друштва**, Београд: *Митолошки елементи у песми „Цар Лазар се приволева царству небеском“.* – Гласник Југословенског професорског друштва, Београд, 1935, бр. 8. **Преглед**, Сарајево: *Идеја добра и зла у књижевности.* – Преглед, Сарајево, 1939, св. 190, стр. 514-519.

Ђуровићеви књижевни преводи: са руског је преводио Ивана Тургењева (*Часовник и друге приповетке,* Сабрана дела, Београд, књ. 15 и *Критике и писма,* Сабрана дела, Београд, књ. *20*) и Бориса Пиљњака (*Волга утиче у Каспијско море,* Београд, 1934; друго изд. Сарајево, 1958). *Ускршња ноћ. Прича из доба Нерона од Емила Жебара.* – Народна одбрана, Београд, 1931, бр. 15.16, стр. 248-249.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем погодан за дисертационо истраживање.

3. БИБЛИОГРАФИЈА ПРЕЛИМИНАРНИХ ИСТРАЖИВАЊА.

Кандидаткиња је предложила опсежну прелиминарну библиографију радова релевантних за истраживање:

Алпатов, В. М. *История лингвистических учений*. Москва: Языки славянской культуры, 2005.

Бајрактаревић, Ф. „Стари арапски писци о Србима и другим Словенима“. Српски Књижевни Гласник, књига 23, јануар-април 1928.

Бархурдаров С. Г. „Русская лексикография“ в кн.: *Советское языкознание за 50 лет*. Москва, 1967.

Белић, Александар. „Ватрослав Јагић (некролог) “. *Јужнословенски филолог*, књига III, (1922-1923): 86-100.

Белић, А. „Љубомир Стојановић. Хроника“. *Јужнословенски филолог,* книга 9, (1930): 297-316.

А.Б. (Белић, Александар). „Степан Михајлович Куљбакин“. *Јужнословенски филолог,* 18, (1945-1950): 504-506.

А.Б. (Белић, Александар). „Милан Решетар“. *Јужнословенски филолог,* 18, (1945-1950): 506-508.

Березин, Ф. М. *Очерки в по истории языкознания России (конец XIX – начало XX в.)*. Москва, 1968.

Березин, Ф. М. *Русское языкознание конца XIX – начала XX века.* Москва, 1976.

Березин, Ф. М. *История лингвистических учений*. Москва: Высшая школа, 1984.

Берштейн, С. Б. *Константин-Философ и Методий*. Москва: Издательство Московского университерта, 1984. Штампано.

Божић, Н. „Стогодишњица београдске Богословије“. Православље, Београд, 1937.

Берков, В. П. *Вопросы двуязычной лексикографии (Словник).* Ленинград: Издательство Ленинградского университета, 1973.

Берков, В. П. *Двуязычная лексикография.* Москва: Астрель, 2004.

Борисенко-Свинарская, В. „Вклад Радована Кошутича в развитие Московской Фонологической Школы“. *Славистика,* 11, (2007): 13-19.

Бугарски, Р. *Увод у општу лингвистику.* Београд: Чигоја, 2003.

Булахов, М. Г. Восточнославянские языковеды. Библиографический словарь, т. 1-3, Минск, 1976-78.

Булич, С. К. *Очерк истории языкознания в России, т. 1* (XIII в.-1825), СПБ, 1904.

Вајс, Н. *О лексикографској дефиницији* у зборнику Лексикографија и лексикологија, Београд – Нови Сад,1982.

Виноградов, В. В. Русская наука о русском литературном языке, «Ученые записки МГУ», 1946, в. 106, в. т. 3, кн. 1

Виноградов, В. В. *Из истории изучения русского синтаксиса. (От Ломоносова до Потебни и Форунатова)*. Москва, 1958.

Виноградов, В. В. *Исследования по русской грамматике, Избранные труды*. Москва, 1975.

Виноградов, В. В. *История русских лингвистических учений*. Москва, 1978.

Виноградов, В. В. *Лексикология и лексикография*. Москва: Наука, 1977.

Вићентић Биљана, Пипер Предраг. *Библиографија српске лингвистичке русистике* (1991-2000). Нови Сад: Матица српска, 2006.

Влахов С., Флорин С. *Непереводимое в переводе.* Москва: Высшая школа, 1986.

Гак, В. Г. *Сопоставительная лексикология.* Москва, 1977.

Дабић, Б. Л. „Кошутићева презентација Пушкинове поезије у Руским примерима“. *Славистика,* 3, (1999): 60-67.

Дамљановић, Дара. *Руски језик у Србији. Уџбеници до 1941. године.* Београд: Филозофски факултет, 2000.

Дамљановић, Дара, Ксенија Кончаревић. „Допринос митрополита Инокентија Павловића српској русистичкој лингводидактици. *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 6, (2010): 154-166.

Дамљановић, Дара, Ксенија Кончаревић. „Најстарији уџбеник руског језика за српске православне богословије: историјски контекст и савремена перспектива валоризације“. *Учитељ руског језика* Алимпија Васиљевића из 1862. и 1871. *Српска теологија у двадесетом веку:* истраживачки проблеми и резултати, књ. 9 (2011), 216-241.

Дамљановић, Дара, Ксенија Кончаревић. *Настава и методика наставе руског језика у Србији у*

XIX и XX веку. Београд: Славистичко друштво Србије, Чигоја штампа, 2010.

Дамљановић, Дара. Оснивање и развој унуверзитетске славистике у Србији. „Универзитетска славистика: традиције, савремено стање, перспективе“: [Међународни научни зборник поводом 140 година Катедре за славистику Београдског унуверзитета] /уредник Ксенија Кончаревић. — Београд : Филолошки факултет, 2017, 41-57.

Дамљановић, Дара, Кончаревић, Ксенија. „Најстарије хрестоматије руског језика за Србе — историјски контекст и савремена перспектива валоризације“. *Универзитетска славистика: традиције, савремено стање, перспективе :* [Међународни научни зборник поводом 140 година Катедре за славистику Београдског унуверзитета] /уредник Ксенија Кончаревић. — Београд : Филолошки факултет, 2017, 59-70.

Девић, Валентина. *По-русски в классе*. *Руски у учионици*. Завод за уџбенике и наставна средстава. Београд, Завод за издавање уџбеника Нови Сад, Завод за школство Подгорица, 1992.

Денисов, П.Н. *Очерки по русской лексикологии и учебной лексикографии.* Москва: Наука, 1974.

Десницкая, А.В. *Вопросы изучения родства индоевропейских языков*. Моска-Ленинград: Издательство Академии Наук СССР, 1955.

Драгићевић, Р. *Лексикологија српскога језика.* Београд: Завод за уџбенике, 2007.

Жупанић, Нико. *Срби Плинија и Птоломеја*. Прерађено и прештампано, друго издање. Јуниор, Београд 1997. (изворник: Зборник радова посвећен Јовану Цвијићу поводом тридесетпетогодишњице научног рада од пријатеља и сарадника. Државна штампарија Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, Београд 1924).

Звегинцев, В. А. *История языкознания X1X-XX веков в очерках и извлечениях*. Часть 1, издание третье, дополненное. Москва: Просвещение, 1964.

Ивић, Алекса. *О српском и хрватском имену*. Београд, књижарница С. Б. Цвијановића, 1922.

Ивић, Милка. „Предговор приређивача овог издања“. У: *Општа лингвистика. Изабрана дела Александра Белића*, том 1, 1999, 5-12.

Ивић, П. *Преглед историје српског језика VIII*. Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1998.

Јовин В. „Приказ речника Р. Маројевића“. *Живи језици*, 1986.

Карский Е.Ф. *Очерк научной разработки русского языка в пределах СССР*. Ленинград, 1926.

Кузнецов, П.С. *У истоков русской грамматической мысли*. Москва, 1958.

Кондрашов, Н.А. *История лингвистических учений*. Москва:1979.

Кончаревић, Ксенија. *Савремени уџбеник страног језика. Структура и садржај*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средстава, 2002.

Кончаревић, Ксенија, Трнавац Радослава. *Библиографија југословенске лингвистичке русистике (1986-1991)*. Нови Сад: Матица српска, 2004.

Кончаревић, Ксенија. „Непознати документи о универзитетској делатности Радована Кошутића“. – *Славистика*, књ. XII, (2008): 389-402.

Кончаревић, Ксенија. „Прилог проучавању међуратне славистике: Русистички опус др Димитрија Ђуровића, *Славистика* XIII, 2009, 497-508.

У знатно проширеном облику, под насловом „Из историјата наставе славистике на

Православном богословском факултету у Београду: др Димитрије Ђуровић (1882-1945*)", Српска теологија у XX веку: истраживачки проблеми и резултати*, бр. 5 (2010) 167-182.

Под насловом „Заборављени прегалац међуратне славистике: др Димитрије Ђуровић (1882-1945)" укључено у: *Настава и методика наставе руског језика у Србији у XIX и XX веку: прилози за историју,* Београд: Славистичко друштво Србије, Чигоја штампа 2010, стр. 115-134. (рад штампан у часопису Свевиђе, број 96. година 2015, 20-22).

Кончаревић, Ксенија. „Лексикографско дело Димитрија Ђуровића". *Научни састанак слависта у Вукове дане. Зборник теза и резимеа*, књ. 47 (2017), 38-39. Рад објављен у изводу.

Кончаревић, К. *Савремени уџбеник страног – руског језика:структура и садржај*, Београд, 2002.

Кончаревић, К. *Савремена настава руског језика: садржаји, организација, облици, Београд*, 2004.

Кончаревић, Ксенија. „Јубилеј наше прве катедре за проучавање стране филологије: сто четрдесет година београдске славистике". *Универзитетска славистика: традиције, савремено стање, перспективе* : [Међународни научни зборник поводом 140 година Катедре за славистику Београдског унуверзитета]/уредник Ксенија Кончаревић. — Београд : Филолошки факултет, 2017, 11-24.

Костић-Томић, Ј. *Класификација речника и типологија лексикографских информација*, Преводилац 63, (2010): 24-51.

Кульбакинъ, С. Древне-церковно-словянскій языкъ. Харьковъ, 1911.

Лалић Р. „О Кошутићевом методу учења руског језика код нас". *Живи језици*, Београд, 1-4, (1966): 1-10.

Лалић Р. *„*Једна рђава и штетна књига*". Борба,* Београд, бр. 170, 17. јул, (1946): 2-3.

Лома, Александар. „Неки славистички аспекти српске етногенезе". *Зборник Матице српске за славистику*, 43, 1993.105-126.

Марић, Д. „Оснивање богословије у Србији за време кнеза Милоша". *Хришћанска мисао*, Београд, 1936, бр. 9, стр 126-128.

Мејзингер П. „Увод у изучавање руског језика". *Просветни гласник,* св 7, (1904): 57-80 и 213-223, св. 8 стр. 351-369.

Милаш, Н. *Исторички преглед Београдске богословије за првих педесет година њена опстанка (1836-1886).* Београд, 1888.

Митропан, Петар. „Први уџбеници руског језика у Србији". [У зб.:] *Сто година славистике у Србији. Зборник реферата са међународног научног скупа (Београд, 27-29.10.1977)* издат 30 година касније. Београд, 2007, 37-49.

Милинковић, Љ. „Лексикографски рад Радована Кошутића". *Славистички зборник* књ.1, (1986): 85-91.

Милинковић, Љ. „Приказ граматике Р. Маројевића". *Књижевни језик*. Сарајево, година 18 бр. 1, (1989): 58-60.

Нидерле, Л. *Славянские древности*. Москва, 2000.

Николић, Вера, Марија Межински. *Методика наставе руског језика са практикумом*. Београд: Завода за уџбенике и наставна средстава., 1996.

Николић, Вера. *Граматика руског језика. Фонетика и морфологија*. Београд: Завод за издавање уџбеника Социјалистичке Републике Србије, 1965.

Николић В. „О речницима и њиховом коришћењу у настави страних језика“. *Живи језици*, XXV, 1979.

Николић, В. *Проблеми у настави руске лексике*. Београд: Филолошки факултет, 1979.

Николић В. „Радован Кошутић као коментатор руских текстова (*Напомене* – друга књига *Руских примера)*“. *Славистички зборник*, Београд, 1, (1986): 77-84.

Обнорский С.П. Итоги научного изучения русского языка, *Ученые записки МГУ*, 1946, б. 106. т. 3, кн. 1.

Павловић-Шајтинац, Маја В.: *Лексикографија школских речника руског језика у српској и хрватској говорној и социокултурној средини*. Докторска дисертација, Београд, 2016.

Перкучин, Слободанка. „Старословенски језик – примарна историјска филолошка дисциплина на студијама русистике“. *Славистика*, 2012, 566-578.

Перкучин, Слободанка. „О изучавању језичке дијахроније на студијама русистике у Србији“. *Универзитетска славистика: традиције, савремено стање, перспективе* : [Међународни научни зборник поводом 140 година Катедре за славистику Београдског унуверзитета] /уредник Ксенија Кончаревић. — Београд : Филолошки факултет, 2017, 210-222.

Петровић, Д. „Уз Белићеве расправе о српским и хрватским дијалектима“. [У]. А. Белић: *О дијалектима. Изабрана дела Александра Белића*, том 10. 415-420.

Пешић, Јелена, М. *Нови приступ структури уџбеника*. Завода за уџбенике и наставна средстава. Београд, 1998.

Пешикан, П. „О селекцији речи у описним речницима“. [У зб.:] *Лексикографија и лексикологија*. Београд – Нови Сад, 1982.

Пипер Предраг. *Библиографија југословенске лингвистичке русистике* (1945-1975). Нови Сад: Матица српска, 1984.

Пипер Предраг. *Библиографија југословенске лингвистичке русистике* (1976-1985). Нови Сад: Матица српска, 1990.

Пипер, Предраг. *Увод у славистику 1*. Београд, 1991.

Пипер, П. *О принципима уџбеничке лексикографије.* Живи језици, Београд, 1992, 27-41.

Пипер, Предраг. „Двеста осамдесет година руског језика у српским школама“. *Славистика*, Београд, 2006, 17-23.

Пипер, Предраг. „Лексикографски огледи“. [У]: *Лингвистичка русистика. Огледи и чланци*. Београд, (2012): 535-539.

Пипер, Предраг. *Лингвистичка славистика: студије и чланци*. Београд, Славистичко друштво Србије, 2015.

Пипер, Предраг. *Прилози историји српске лингвистичке славистике. Друга половина XX века*. Београд, Чигоја штампа, 2018.

Пузовић, П. „Рад кнеза Милоша и митрополита Петра на отварању Богословије у Београду“. *Прилози за историју СПЦ*, Фоча, (2006): 191-209.

Пузовић, Предраг. *Прилози за историју Српске православне цркве*. Ниш, 1997.

Раичевић, Вучина. *Општа методика наставе словенских језика у инословенској средини*. Београд: Завод за уџбенике, 2007.

Радевић, Милорад. „Први Руси професори у Београду“. *Историјски гласник*. Београд, (1965): 85-89.

Радевић, Милорад. „О првом курсу руског језика при Великој школи у Београду“. *Историјски гласник,* бр 2-3, Београд, (1964): 149-156.

Радевић, Милорад. „Почеци наставе руског језика у Србији. Неколико докумената 1852-1864“. *Настава и васпитање*, бр. 4, Београд, (1971): 493-505.

Радевић, Милорад. „Настава руског језика у београдским школама од 1849. до 1878. “ [У зб.] *Сто година славистике у Србији. Зборник реферата са међународног научног скупа (Београд, 27-29.10.1977) издат 30 година касније*. Београд, (2007): 31-36.

Радојчић, Ружица Д. *Структурно-садржинске и функционалне карактеристике дидактичких граматика руског језика у инословенској (српској и хрватској) говорној средини*. Докторска дисертација, Београд, 2016.

Радошевић, Н. „Радован Кошутић и нека савремена лингвистичка схватања“. *Живи језици*, 1-4, (1966): 10-14.

Радошевић, Н. *Процес усвајања сродног (руског) језика у српскохрватској говорној средини.* Нови Сад, 1973.

Радошевић, Н. „Место Кошутићеве школе у развоју српске славистике“. *Зборник реферата издат 30 година касније.* Београд, 2007.

Раичевић, В. *Лексика и семантизација*. Београд: Филолошки факултет, 2006.

Ристић, С. „О лексикографским поступцима у обради граматичких речи у дескриптивном речнику“. *Зборник радова са Седмог лингвистичког скупа «Бошковићеви дани» ЦАНУ*, 2008.

Станисављевић, Вукашин. *Два века српских уџбеника. Сентандреја, 1717 - Крф, 1918*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средстава. 1992.

Соболевскій, А. И. *Лекции по истории русского языка.* Москва, 2005. (Лекціи по исторіи русскаго языка, изд. 4, Москва 1907).

Слијепчевић, Ђоко. *Историја Српске православне цркве*, књ. 2: од почетка XIX века до краја Другог светског рата. Земун, 2002.

Станковић Б. *Лексикографски огледи.* Београд, 1999.

Станковић Б. *О принципима у организацији и методици изучавања српског језика као инословенског и страног,* 2002.

Сусов, И. П. *История языкознания.* Тверь: 1999.

Терзић, А. *Фонетика руског језика.* Београд: Славистичко друштво Србије, 2003.

Терзић, Б. *Руско-српске језичке паралеле.* Београд: Славистичко друштво Србије, 1999.

Толстой, Никита И. Из истории славистики - Опыт карты праславянских диалектов Д. П. Джуровича из 1913.“ *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, (1984): 789-799.

Точанац-Миливојев, Душанка. *Методе у настави и учењу страног језика*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средстава, 1997.

Тошић, Б. *Преводна семантизација у двојезичном речнику.* Докторска дисертација, 1991.

Успенский. Б.А. *Первая русская грамматика на родном языке. Доломоносовский период отечественной русистики*. Москва, 1975.

Филин, Ф. П. Советской русистике 50 лет, в кн.: *Советское языкознание за 50 лет*. Москва, 1967.

Фортунатов, Ф. Ф. *Избранные труды*, том 2, Москва 1957. (Лекціи по фонетикѣ старославянскаго языка, Москва 1888.)

Шахматов, А.А. *Введеніе въ курсъ исторіи русскаго языка,* часть 1. Историческій процессъ образованія русскихъ племенъ и наречий, Петроградъ, 1916.

Швабић, П. „О постанку београдске Богословије“. *Гласник Српске Цркве у Краљевини Србији*, бр. 4 (1903): 37-53.

Шведова, Н. Ю., Лопатин В.В., Улуханов И.С. Плотникова В.А. Изучение грамматического строя русского языка, в кн.: *Теоретические проблемы советского языкознания*. Москва, 1968.

Шилихина К. М. *Теоретическая и практическая лексикография.* Воронеж, 2006.

Шипка, Д. *Основи лексикологије и сродних дисциплина.* Нови Сад: Матица српска, 2006.

Шулежкова, С. Г. *История лингвистических учений*. Москва: Флинта, 2004.

Ярцева В. Н. (ур.). *Лингвистический энциклопедический словарь*. Москва: Советская энциклопедия, 1998.

Ярцева В. Н. *Большой энциклопедический словарь. Языкознание, 2-е репринтное издание Лингвистического энциклопедического словаря 1990 г.* — Москва: Большая Российская энциклопедия, 1998. — 687 с.

латиница:

Deanović, Mirko. „Milan Rešetar 1. II. 1860-14. I. 1942.“ *Ljetopis JAZU*, 1936-1948, knjiga 54. 336-361.

Gluhak, Alemko. „Podrijetlo imena Hrvat“. *Časopis za kulturu hrvatskoga književnog jezika.* Zagreb, god 37, broj 5, (1990): 129-160.

Ivić, Milka. *Pravci u lingvistici*. Beograd: Slovograf (Biblioteka XX vek), 1994.

Jagić, V. „August Šlajher. Nekrolog“. *Rad JAZU*, Zagreb, knjiga 6, (1869): 180-203.

Maretić, T. „Život i književni rad F. Miklošića“. *Rad JAZU*, Zagreb (1892): 41-153.

Milčetić, I. *Dr. Vatroslav Oblak, nekrolog*. Zagreb: Tisak Dioničke tiskare, 1896.

Rešetar, Milan. „Pero Budmani“. *Ljetopis Jugoslavenske akadenije znanosti i umjetonsti za godinu 1924. i 1925*, svezak 39. Zagreb (1926): 91-111.

Skok, Petar. „Tomo Maretić (1854.-1938.)“. *Ljetopis Jugoslavenske akadenije znanosti i umjetnosti za godine 1946. i 1948.*, svezak (knjiga-prov) 54. Zagreb, (1949): 319-323.

4. ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА, ХИПОТЕЗЕ И ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ.

Циљ истраживања јесте праћење лонгитудиналног развоја српске русистичке лексикографије, граматикографије, лингводидактике, лингвокултурологије са акцентом на међуратни период кроз научно дело др Димитрија Ђуровића. Др Димитрије Ђуровић, вансеријска интелектуална личност српске међуратне русистике, школовао се и започео је каријеру на територији руског царства, да би по доласку у Краљевину СХС прошао многа искушења, потешкоће и рад у различитим установама од средњошколског до високошколског нивоа. У егзистенцијалним проблемима, са несигурним радним статусом и запослењима, овај врсни зналац упоредне граматике словенских и индоевропских језика није остварио максимални научни потенцијал у својој примарној струци, међутим, задужио је српску русистику двама изузетно значајним делима како по квалитету, тако и по садржини и обиму - *Руски књижевни језик,* Београд, 1931; *Речник руско-српскохрватски са граматиком руског језика,* Београд, 1936 (прво издање), 1946 (друго, постхумно објављено репринт издање) и 2000. (треће фототипско у издању издавачке куће „Дерета“), као и другим значајним делима као што су - *Говоры общеславянского языка (с лингвистической картой),* Варшава, 1913; *Народност старо-црквенословенског језика,* Београд, 1928; *Народне умотворине,* Београд, 1931; *О пореклу словенског писма.* – Просветни гласник, Београд, новембар 1927, стр. 129-147; *Црквенословенски језик као огледало словенске културе и цивилизације.* – Пут, Београд, 1933, бр. 1, стр. 3-14; *Једна страница из словенске митологије осенчена хришћанством.* – Пут, Београд, 1933, бр. 3, стр. 132-135 и др. Др Димитрије Ђуровић је заслужио да се његово дело отргне од заборава (имајући у виду да у целокупној послератној русистичкој продукцији, како сазнајемо из *Библиографије југословенске* и *Библиографије српске лингвистичке русистике* није забележен ниједан прилог посвећен његовом животу и делу, макар и пригодног карактера: некролози, чланци писани поводом јубилеја и сл.). Исто тако изостаје валоризација његовог целокупног доприноса српској русистици (славистици) у ширем контексту лонгитудиналног праћења њеног развоја. Циљ рада је да се ревалоризује место и допринос др Димитрија Ђуровића у историји српске славистике узимајући у обзир његов разнородан научни и падагошки рад и прегалаштво. Претпоставка од које кандидаткиња полази је да ће се списак његових објављених радова проширити, кроз проверу архивске документације и библиотечких архива, као и да ће се пронаћи незабележени радови посвећени неком сегменту Ђуровићевог стваралаштва у XX веку. Кроз анализу Ђуровићевог стваралаштва очекујемо да ће се открити нови аспекти српске русистичке међуратне сцене као и сагледати значај његовог наставног, дидактичног и научног рада у контексту развоја српске славистике (русистике).

5. План рада и методе истраживања.

Кандидаткиња ће истражити Ђуровићеве радове од првих, палеославистичких, до последњих, научно-популарних, стављајући их у историјски лингвистички контекст. Будући да је од једног од његових првих радова на руском прошло и више од сто година, његово стваралаштво ћемо анализирати кроз преглед тадашње актуелне, савремене научне мисли, научника европских и домаћих простора уз осврт на савремене погледе на палеолингвистичку проблематику. У потоњим лексикографским и граматикографским остварењима значај његовог дела биће стављен у контекст српске русистичке научне сцене међуратног периода. Напослетку, научно-популарни радови штампани у часописима ће бити описани као допринос руско-српским културолошко-језичким, етнографским и књижевим везама.

У истраживању ће бити примењено неколико метода: херменеутички – метод теоријске анализе литературе у вези са овом темом, конструктивни метод при уочавању општих начела на основу резултата добијених примарном анализом, каузални метод у откривању узрочно-последичне повезаности елемената структуре и садржаја Граматике и Речника, квалитативне методе (структурна анализа мета-, микро- и макроструктуре Граматике и Речника), метод функционалне анализе, односно идентификовања организационих принципа и конструкцијских

решења која се односе на комплекс функција Граматике и Речника.

Резултатима предложеног истраживања кандидаткиња ће покушати да пружи допринос ширењу круга спознаја у области историје русистичке лексикографије, граматикографије и методике наставе руског језика у српској средини, као и ревалоризацији целокупног стваралаштва овог неправедно заборављеног прегаоца руске и словенске филологије.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је **Драгана Савин** подобан кандидат за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области **Русистика, Славистика (историјат) – филолошке науке.**

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је **проф. др Ксенија Кончаревић** подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнесеног, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког фа-ултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата Драгане Савин и предложене теме докторске дисертације под насловом *СЛАВИСТИЧКО ДЕЛО ДИМИТРИЈА ЂУРОВИЋА*, а да се за ментора именује др Ксенија Кончаревић, редовни професор на Катедри за славистику Филолошког факултета Универзитета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

Академик Предраг Пипер, редовни професор
Филолошког факултета Универзитета у Београду

Др Зоран Ранковић, редовни професор
Православног богословског факултета у Београду

Др Марија Стефановић, ванредни професор
Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду